Nitya नित्य

కనకధారా స్తోత్రం

कनकधारा स्तोत्रम्

కనకధారా స్తోత్రం లక్ష్మీదేవిపై సంస్కృత స్తోత్రం; సంప్రదాయం దీనిని ఆది శంకరాచార్యుల రచనగా చెబుతుంది. 18 శ్లోకాల్లో లక్ష్మీదేవి కరుణా కటాక్షం తనపై పడాలని వేడుకుంటారు; నిత్యం పఠించేవారు కుబేరునితో సమానులవుతారని చివరి శ్లోకం చెబుతుంది. బాల శంకరులు ఒక పేద ఇల్లాలి కోసం దీన్ని పాడగా లక్ష్మీదేవి ఆమె ఇంట బంగారు ఉసిరికాయలు కురిపించిందని సంప్రదాయం; శుక్రవారాల్లో, అక్షయ తృతీయ, దీపావళి నాడు పఠిస్తారు.

శ్లోకం *1*

అంగం హరేః పులకభూషణమాశ్రయంతీ
భృంగాంగనేవ ముకులాభరణం తమాలమ్।
అంగీకృతాఖిలవిభూతిరపాంగలీలా
మాంగల్యదాస్తు మమ మంగలదేవతాయాః॥1॥

మొగ్గలతో నిండిన తమాల వృక్షాన్ని ఆడ తుమ్మెద ఆశ్రయించినట్లు, లక్ష్మీదేవి లీలామయమైన కడగంటి చూపు పులకించిన శ్రీహరి దేహాన్ని ఆశ్రయిస్తుంది. ఆ చూపులో సమస్త ఐశ్వర్యం ఇమిడి ఉంది. మంగళదేవత అయిన ఆమె చూపు నాకు మంగళం ప్రసాదించుగాక.

శ్లోకం *2*

ముగ్ధా ముహుర్విదధతీ వదనే మురారేః
ప్రేమత్రపాప్రణిహితాని గతాగతాని।
మాలా దృశోర్మధుకరీవ మహోత్పలే యా
సా మే శ్రియం దిశతు సాగరసంభవాయాః॥2॥

పెద్ద నల్లకలువపై తుమ్మెద తిరిగినట్లు, ఆమె చూపుల మాల ప్రేమతో, సిగ్గుతో మురారి ముఖంపై మళ్ళీ మళ్ళీ వచ్చిపోతుంది. సముద్రం నుండి పుట్టిన దేవి ఆ చూపు నాకు సిరిని ప్రసాదించుగాక.

శ్లోకం 3

విశ్వామరేంద్రపదవిభ్రమదానదక్షమ్
ఆనందహేతురధికం మురవిద్విషోఽపి।
ఈషన్నిషీదతు మయి క్షణమీక్షణార్ధమ్
ఇందీవరోదరసహోదరమిందిరాయాః॥3॥

దేవతలకు ఇంద్రపదవి వైభవాన్ని ఇవ్వగలిగి, మురారి అయిన విష్ణువుకు కూడా అధిక ఆనందాన్నిచ్చే, నల్లకలువ లోపలి భాగంలా ఉండే ఇందిర కడగంటి చూపు క్షణకాలం నాపై కొంచెం నిలుచుగాక.

శ్లోకం 4

ఆమీలితాక్షమధిగమ్య ముదా ముకుందమ్
ఆనందకందమనిమేషమనంగతంత్రమ్।
ఆకేకరస్థితకనీనికపక్ష్మనేత్రం
భూత్యై భవేన్మమ భుజంగశయాంగనాయాః॥4॥

అర్ధనిమీలిత నేత్రాలతో ఉన్న, ఆనందానికి మూలమైన, ప్రేమతో నిండిన ముకుందుని ఆనందంగా చేరి, రెప్ప వేయకుండా కడగంటి చూపులో నిలిచిన శేషశాయి ప్రియురాలి కన్ను నా ఐశ్వర్యానికి కారణమగుగాక.

శ్లోకం 5

బాహ్వంతరే మధుజితః శ్రితకౌస్తుభే యా
హారావలీవ హరినీలమయీ విభాతి।
కామప్రదా భగవతోఽపి కటాక్షమాలా
కల్యాణమావహతు మే కమలాలయాయాః॥5॥

కౌస్తుభమణి ఉన్న మధుసూదనుని వక్షస్థలంపై ఇంద్రనీల మణుల హారంలా ప్రకాశించే, భగవంతుని కోరికలను కూడా తీర్చే, కమలంలో నివసించే లక్ష్మి కడగంటి చూపుల మాల నాకు శుభం చేకూర్చుగాక.

శ్లోకం 6

కాలాంబుదాలిలలితోరసి కైటభారేః
ధారాధరే స్ఫురతి యా తడిదంగనేవ।
మాతుస్సమస్తజగతాం మహనీయమూర్తిః
భద్రాణి మే దిశతు భార్గవనందనాయాః॥6॥

నల్లని మేఘాల వరుసలా ఉండే కైటభారి అందమైన వక్షంపై మెరుపు తీగలా మెరిసే, సమస్త లోకాల తల్లి, భృగు పుత్రిక అయిన భార్గవి పూజనీయ రూపం నాకు శుభాలను ప్రసాదించుగాక.

శ్లోకం 7

ప్రాప్తం పదం ప్రథమతః ఖలు యత్ప్రభావాత్
మాంగల్యభాజి మధుమాథిని మన్మథేన।
మయ్యాపతేత్తదిహ మంథరమీక్షణార్ధం
మందాలసం చ మకరాలయకన్యకాయాః॥7॥

ఏ చూపు ప్రభావం వల్ల మన్మథుడు మంగళమయుడైన మధుసూదనునిలో మొదటిసారి స్థానం పొందాడో, సముద్రుని కుమార్తె అయిన లక్ష్మి నెమ్మదైన, మృదువైన ఆ కడగంటి చూపు ఇక్కడ నాపై పడుగాక.

శ్లోకం 8

దద్యాద్దయానుపవనో ద్రవిణాంబుధారామ్
అస్మిన్నకించనవిహంగశిశౌ విషణ్ణే।
దుష్కర్మఘర్మమపనీయ చిరాయ దూరం
నారాయణప్రణయినీనయనాంబువాహః॥8॥

నారాయణ ప్రియురాలి కనులనే మేఘం దయ అనే గాలితో కదిలి, విచారంలో ఉన్న ఈ నిరుపేద పక్షి పిల్లనైన నాపై ధనమనే నీటి ధారను కురిపించి, నా దుష్కర్మల వేడిని శాశ్వతంగా దూరం చేయుగాక.

శ్లోకం 9

ఇష్టావిశిష్టమతయోఽపి యయా దయార్ద్ర-
దృష్ట్యా త్రివిష్టపపదం సులభం లభంతే।
దృష్టిః ప్రహృష్టకమలోదరదీప్తిరిష్టాం
పుష్టిం కృషీష్ట మమ పుష్కరవిష్టరాయాః॥9॥

ఎవరి కరుణార్ద్ర దృష్టితో సామాన్యమైన పుణ్యం గలవారు కూడా స్వర్గపదాన్ని సులభంగా పొందుతారో, వికసించిన పద్మం లోపలిలా ప్రకాశించే ఆ పద్మాసనురాలి చూపు నేను కోరిన పుష్టిని నాకు కలిగించుగాక.

శ్లోకం 10

గీర్దేవతేతి గరుడధ్వజసుందరీతి
శాకంభరీతి శశిశేఖరవల్లభేతి।
సృష్టిస్థితిప్రలయకేలిషు సంస్థితాయై
తస్యై నమస్త్రిభువనైకగురోస్తరుణ్యై॥10॥

వాగ్దేవతగా, గరుడధ్వజుని సుందరిగా, శాకంబరిగా, చంద్రశేఖరుని ప్రియురాలిగా పిలవబడే, సృష్టి స్థితి లయల లీలలో ఉండే, ముల్లోకాలకు ఏకైక గురువైన స్వామి యువ పత్నికి నమస్కారం.

శ్లోకం *11*

శ్రుత్యై నమోఽస్తు శుభకర్మఫలప్రసూత్యై
రత్యై నమోఽస్తు రమణీయగుణార్ణవాయై।
శక్త్యై నమోఽస్తు శతపత్రనికేతనాయై
పుష్ట్యై నమోఽస్తు పురుషోత్తమవల్లభాయై॥11॥

శుభకర్మల ఫలాన్ని ఇచ్చే శ్రుతిరూపిణికి నమస్కారం. రమణీయ గుణాల సముద్రమైన రతిరూపిణికి నమస్కారం. శతపత్ర పద్మంలో నివసించే శక్తిరూపిణికి నమస్కారం. పురుషోత్తముని ప్రియురాలైన పుష్టిరూపిణికి నమస్కారం.

శ్లోకం *12*

నమోఽస్తు నాలీకనిభాననాయై
నమోఽస్తు దుగ్ధోదధిజన్మభూమ్యై।
నమోఽస్తు సోమామృతసోదరాయై
నమోఽస్తు నారాయణవల్లభాయై॥12॥

పద్మం వంటి ముఖం గల దేవికి నమస్కారం. పాలసముద్రంలో పుట్టిన దేవికి నమస్కారం. చంద్రునికి, అమృతానికి సోదరి అయిన దేవికి నమస్కారం. నారాయణుని ప్రియురాలికి నమస్కారం.

శ్లోకం *13*

సంపత్కరాణి సకలేంద్రియనందనాని
సామ్రాజ్యదానవిభవాని సరోరుహాక్షి।
త్వద్వందనాని దురితాహరణోద్యతాని
మామేవ మాతరనిశం కలయంతు మాన్యే॥13॥

ఓ కమలాక్షీ, పూజనీయమైన తల్లీ, నీకు చేసే నమస్కారాలు సంపదను ఇస్తాయి, అన్ని ఇంద్రియాలకు ఆనందమిస్తాయి, సామ్రాజ్యాన్ని ఇవ్వగలవు, పాపాలను తొలగించడానికి సిద్ధంగా ఉంటాయి. అవి ఎల్లప్పుడూ నాతో ఉండుగాక.

శ్లోకం *14*

యత్కటాక్షసముపాసనావిధిః
సేవకస్య సకలార్థసంపదః।
సంతనోతి వచనాంగమానసైః
త్వాం మురారిహృదయేశ్వరీం భజే॥14॥

ఎవరి కడగంటి చూపును ఉపాసిస్తే సేవకునికి సమస్త సంపదలు విస్తరిస్తాయో, మురారి హృదయేశ్వరి అయిన నిన్ను వాక్కు, శరీరం, మనస్సులతో భజిస్తాను.

శ్లోకం 15

సరసిజనిలయే సరోజహస్తే
ధవలతమాంశుకగంధమాల్యశోభే।
భగవతి హరివల్లభే మనోజ్ఞే
త్రిభువనభూతికరి ప్రసీద మహ్యమ్॥15॥

ఓ పద్మంలో నివసించేదానా, చేతిలో పద్మం ధరించినదానా, తెల్లని వస్త్రాలు, గంధం, మాలలతో శోభించేదానా, ఓ భగవతీ, హరివల్లభా, మనోహరీ, ముల్లోకాలకు ఐశ్వర్యమిచ్చే తల్లీ, నన్ను అనుగ్రహించు.

శ్లోకం 16

దిగ్ఘస్తిభిః కనకకుంభముఖావసృష్ట-
స్వర్వాహినీవిమలచారుజలప్లుతాంగీమ్।
ప్రాతర్నమామి జగతాం జననీమశేష-
లోకాధినాథగృహిణీమమృతాబ్ధిపుత్రీమ్॥16॥

దిగ్గజాలు బంగారు కలశాలతో ఆకాశగంగ నిర్మల జలాన్ని కుమ్మరించగా స్నానమాడిన దేహం గల జగన్మాతకు, సమస్త లోకాధిపతి గృహిణికి, అమృత సముద్రుని కుమార్తెకు ప్రాతఃకాలంలో నమస్కరిస్తాను.

శ్లోకం 17

కమలే కమలాక్షవల్లభే త్వం
కరుణాపూరతరంగితైరపాంగైః।
అవలోకయ మామకించనానాం
ప్రథమం పాత్రమకృత్రిమం దయాయాః॥17॥

ఓ కమలా, కమలాక్షుని ప్రియురాలా, కరుణా ప్రవాహంతో అలలెత్తే నీ కడగంటి చూపులతో నన్ను చూడు. నేను నిరుపేదలలో మొదటివాడిని, కాబట్టి నీ దయకు అత్యంత సహజమైన పాత్రుడిని.

శ్లోకం 18

స్తువంతి యే స్తుతిభిరమూభిరన్వహం
త్రయీమయీం త్రిభువనమాతరం రమామ్।
గుణాధికా గురుతరభాగ్యభాగినో
భవంతి తే భువి బుధభావితాశయాః॥18॥

మూడు వేదాల స్వరూపిణి, ముల్లోకాల తల్లి అయిన రమను ఈ స్తోత్రాలతో ప్రతిరోజూ స్తుతించేవారు సద్గుణ సంపన్నులై, గొప్ప అదృష్టానికి పాత్రులై, భూమిపై పండితుల గౌరవం పొందుతారు.

ఫలశ్రుతి

సువర్ణధారాస్తోత్రం యచ్ఛంకరాచార్యనిర్మితమ్।
త్రిసంధ్యం యః పఠేన్నిత్యం స కుబేరసమో భవేత్॥

శంకరాచార్యులు రచించిన ఈ స్వర్ణధారా స్తోత్రాన్ని ప్రతిరోజూ మూడు సంధ్యల్లో పఠించేవారు కుబేరునితో సమానులవుతారు.

మూలం: Kanakadhara Stotram, sanskritdocuments.org kanaka.itx (encoded and proofread by P. P. Narayanaswami and Kirk Wortman; verse order as in the Complete Works of Shankaracharya, vol. 18, p. 70); cross-checked line by line with "Prabhata Stotranidhi" (stotranidhi.com, Devanagari)

ఈ అర్థాలు మేము రాసుకున్న మొదటి ప్రతి. ఇంకా ఏ పండితులూ వీటిని సరిచూడలేదు. తప్పు కనిపిస్తే దయచేసి మాకు చెప్పండి.

getnitya.com/te/lakshmi/kanakadhara-stotram/